

KRIZOVÁ INTERVENČE U OBĚTÍ NEHOD

Klára Trefná, Anna Fričová

Obsah

- Vymezení analyzované oblasti
- Critical Incident Stress Debriefing (CISD)
- Metanalýza
- Současné studie
- Závěry a hodnocení

Vymezení

Cílem není zhodnotit metodu KI, ale vhodnost jejího užití.

Analyzovaná situace:

- Terénní forma pomoci
- Hromadné události
- KI poskytnuta bezprostředně nebo do týdne od události

Critical Incident Stress Debriefing (CISD)

- Kořeny již během WW I. a WW II., využívá se i dnes v izraelských jednotkách
- Poprvé popsána v roce 1983, autorem je Mitchell
- Původně pro profesionály, nyní pro všechny primární oběti
- Existuje více verzí CISD, původní Mitchellův se však využívá nejvíce
- Původně skupinové i individuální, nyní je doporučováno jen jako skupinová technika

Inzerovaný účinek:

- Jedno sezení zmírní akutní stresovou reakci a odstraní nebo alespoň zbrzdí následnou stresovou reakci
- Zaměstnanci si nevybírají tolik sick-days

VÝZKUMY

PSYCHOLOGICAL SCIENCE IN THE PUBLIC INTEREST

**DOES EARLY PSYCHOLOGICAL
INTERVENTION PROMOTE RECOVERY
FROM POSTTRAUMATIC STRESS?**

Richard J. McNally,¹ Richard A. Bryant,² and Anke Ehlers³

¹Harvard University; ²University of New South Wales, Sydney, Australia; and

³Institute of Psychiatry, King's College London, London, United Kingdom

Metodologická výzva

- Omezený výzkumný vzorek
- Mnoho proměnných
  - Snaha zvýšit interní validitu může vyjít na úkor externí validity (výsledky nelze zobecnit pro reálné situace)
- Výzkum probíhá během nečekaných událostí
- Design nelze připravit pro konkrétní událost
- Etická zátěž („není problém, když metoda nepomáhá“)
- Nutné odlišit vliv pomoci od přirozené úzdravy
- Obtížná interpretace dat

Zastánci a odpůrci

Pro

- Citují pouze studie podporující metodu
- Tyto studie jsou velmi často metodologicky nedostatečné (chybí randomizace, nejsou kontrolní skupiny)

Proti

- Citují studie prokazující nefunkčnost metody
- Tyto studie netestují metodu správným způsobem (nezkoumají skupinový debriefing, ale individuální)

Meta-analýzy s využitím RCT

RCT (randomized controlled trial)

- standardní metoda používaná pro testování efektivity jakékoli intervence
- podstatou je náhodné rozdělení do skupin, z nichž jedna podstoupí intervenci a druhá nikoli. Oběma skupinám je administrován validní a reliabilní dotazník měřící symptomy před a po intervenci, opakovaně pak s odstupem 6 měsíců i několika let. Tím můžeme odlišit přirozený proces uzdravy od vlivu intervence.

Neexistuje důkaz pro CISM jako prevenci PTSD a povinný CISM pro oběti nehod musí přestat.

Rose, S., Bisson, J., & Wessely, S. (2001). Psychological debriefing for preventing post traumatic stress disorder (PTSD) (Cochrane Library, Issue 3). Oxford, England: Update Software.

Osoby které neprošli CISM vykazují úbytek symptomů PTSD oproti intervenovaným.

van Emmerik, A.A.P., Kamphuis, J.H., Hulsbosch, A.M., & Emmelkamp, P.M.G. (2002). Single session debriefing after psychological trauma: A meta-analysis. *Lancet*, 360, 766–771.

Současné studie

Primární prevence u 45 hasičů, efekt se neprokázal

Skeffington, P. M., Rees, C. S., Mazzucchelli, T. G., Kane, R. T. (2016). The Primary Prevention of PTSD in Firefighters: Preliminary Results of an RCT with 12-Month Follow-Up. *PLoS ONE* 11, 7.
doi:10.1371/journal.pone.0155873

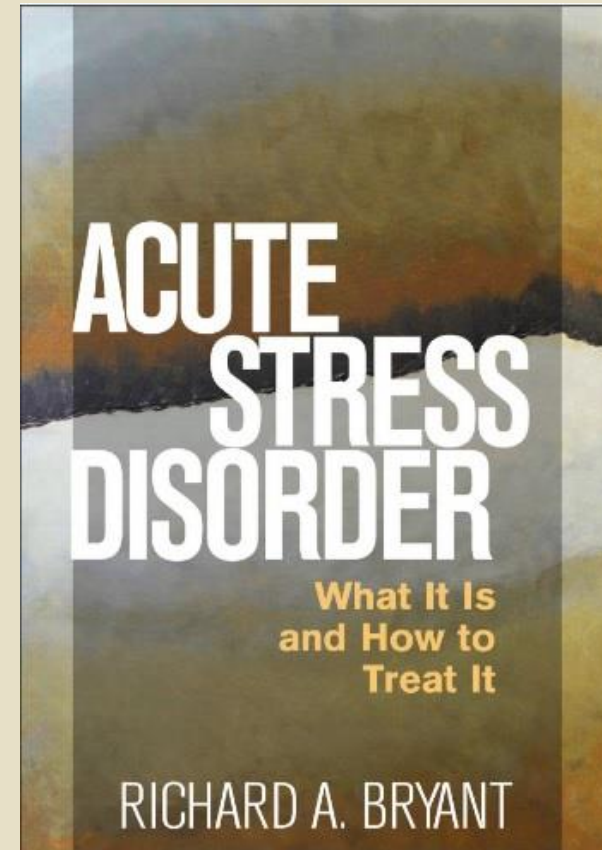
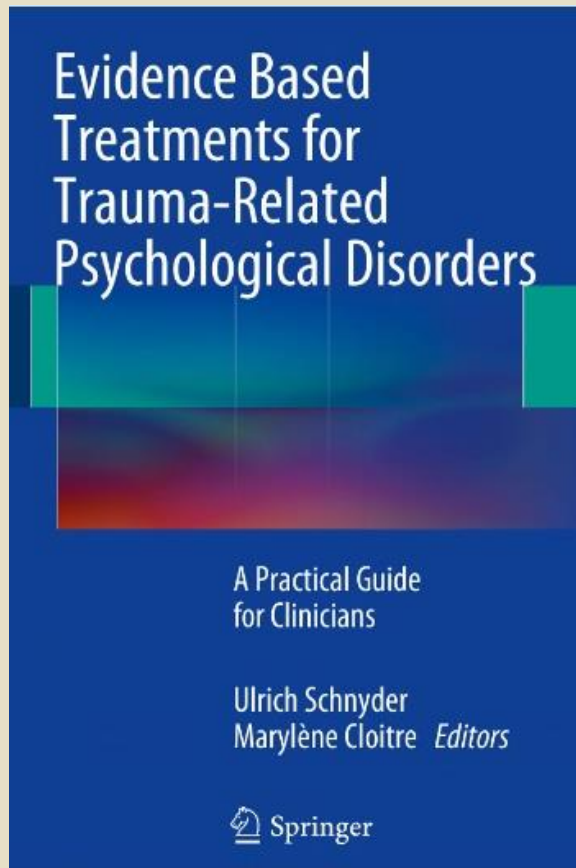
Zaměření na psychoterapii, využití emocí a vzpomínek s odstupem

Stein, M., Rohde, K. B., & Henke, K. (2015). Focus on emotion as a catalyst of memory updating during reconsolidation. *Behavioral and Brain Sciences*, 38, 64. doi:http://dx.doi.org/10.1017/S0140525X14000314

Efektivita CISD u 30 hasičů, efekt se neprokázal

Kim, E. K., & Park C. S. (2016) A Study on the CISD Effectiveness. *Crisisonomy* 12, 4.

Přehledová literatura

Situace u nás

- Školení „D“ – Liberec: Úvod do práce s traumatizovanými klienty
- Předmět zájmu: přírodní katastrofy (povodně 2002)
- Chybí výzkum, evaluace
- **2010 Systém psychologické pomoci obětem trestných činů a mimořádných událostí pod MVČR**

Praktické závěry

- Mluvení o emocích a probírání traumatu může pomoci, ale až když se tak děje s časovým odstupem
- Lidé na první místě řeší praktické problémy, což pomáhá v návratu k normálu
- Intervence by nikdy neměla bránit přirozenému procesu uzdravy
- Testovat a využívat fungující alternativu (KBT)
- Psychická pomoc by měla být poskytována jen těm s vyšším rizikem rozvoje PTSD
- Psycholog by měl být oporou, nevnášet příliš vlastní iniciativy, podpořit řešení v sociálním okolí (rodina, přátelé)

Závěr a hodnocení

- Neexistuje přesvědčivý důkaz, že CISD pomáhá v prevenci PTSD
- Některé výzkumy ukazují, že první psychická pomoc dokonce brání přirozenému procesu zotavení
- Většina studií nevykazuje rozdíl od kontrolní skupiny
- Je třeba dalších studií - na různé stresory, od nezávislých výzkumných center
- Je třeba zkoumat, jestli může mít debriefing pozitivní efekt v jiné oblasti

Známka: 4